

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h. ali gld. 6 60
pol leta 6 . 60 . . . 3 30
četrt leta 3 . 40 . . . 1 70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“. A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne odziva.

Oglasni in poslastice se računajo po peti vrstah če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vas za omiko, vobodo in napredek!« Dr. K. L. v.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravištvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopisi nam se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici št. 2 Jellensitz v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Prvi dan majnika mejnik v politični zgodovini Hrvatske.

Prvi dan meseca maja je dan veselja, praznik vstajenja. Vsi se ga vesele, ali Hrvatje v banovini letos niso mogli biti veseli lepega majskega praznika, kajti na ta dan je izšel v Zagrebu prvi krat klerikalni dnevnik „Hrvatstvo“. Ne le za Hrvate, ampak za ves naš slovanski jug je ta dan velepomemben, ker pomenja naravnost mejnik v politični zgodovini Hrvatske, in ta nova doba bo vplivala na odnose celega Jugoslovanstva v preminem oziru. Mi smo se že obširneje bavili s snujeto se klerikalno stranko na Hrvatskem ter kazali na nevarnosti, katere pretijo Hrvatom od nje, navedli pa smo tudi glasove rodoljubnih hrvatskih src, ki so se protivila že koj s početka vsem takim nakanam, ter živo videli, kaj čaka Hrvate za novo stranko, in odločno odklanjali vse te poskuse, napraviti med Hrvati še večji razdor; posebno značilni so bili nekateri članki v tej stvari iz peres čestitih hrvatskih svetnikov, ki so z obudovanjem vrednim pogumom, z iskro besedo pa s toplo domoljubno dušo izrekli svojo moško besedo proti klerikalni stranki. Ali ban, katerega razglasajo za tako katoliškega moža, nadškof pa denar, to so trije močni činitelji, in ti činitelji so dali življenje nameri, in klerikalni dnevnik je zagledal beli dan.

Konstatovati pa treba, da ni bil sprejet z onim edusvljenjem, katero so pričakovali osnovatelji, marveč je našel na odpor. Ta odpor se je pojavljal v zidnjem času prav mogočno, in sam plemeniti djakovski škof Strossmayer s svojim pomožnim škofom sta se postavila po robu novi stranki in novemu listu. V tem oziru je kaj pomembna izjava čestitega gospoda Stepana Koreniča, urednika „Katoliškega lista“ v Zagrebu, ki ni hotel niti priobčiti poziva za osnovo nove stranke in novega lista.

Korenič piše nadškofu tako-le:

„Ta poziv namerava očitno, da se pri nas osnuje najnovejši politični dnevnik, a z njim tudi stranka. A pri tem cepljenju in neslogi, pri tem še večjem slabljenju svojega

naroda, podpisani kot urednik in duhovnik, ki pozna našo razmere, ne more po svoji vesti zodelovati; pokorno podpisani vidi v tem gibanju v današnjih razmerah veliko škodo ne samo za domovino in za cepljenje njenih sil, temuč tudi za versko-cerkvene interese in za javni ugled duhovniškega stanu. Vrhutega je podpisanemu dobro znano — kakor je že to Vaši Prezv. ustno pokorno razložil — in kar je izvedel od samega prevz. gospoda djakovskega škofa J. Strossmayerja in prevz. gospoda posvečenega škofa Vrsaka, da onadva nikakor ne soglašata s tem pozivom in gibanjem pri nas, ravno nasprotno sodita o tem, ker ima to gibanje v sebi holj strankarsko-politično kot versko-cerkveno tendenco. Onadva sta namreč pred menoj, pred presv. gosp. predsednikom akademije Tadijem Smičklasom in odvetnikom dr. Neumanom preklekala svoja podpisa, in prevz. g. J. Strossmayer je izjavil, da je odposlanec tega gibanja od njega izvalil podpis „furtim“ (tatinsko). In zato pokorno podpisani misli, da se ne more premošeno terjati od njega, ki mu je ta stvar znana, da bi poziv na narod v tem vprašanju z njihovima podpisoma širil in razglasal, ker bi s tem delal proti resnici in svoji vesti. S poljubom posvečene desnice najpogostejši Stjepan Korenič, urednik „Katoliškega lista“.

To so lepe besede, ki delajo čast Korenič.

V soboto pa se je oglasil v reškem „Novem listu“ zopet neki svetnik iz primorja z lepim člankom „Protiv klerikalizmu“, iz katerega posn. mammo to-le: „Skoro pride nam v roke klerikalni list in z njim klerikalna stranka. Eto, nove nesreče za naš narod! I-tina, v prvem početku ne bomo je vedeli vredno preceniti, ali bodočnost nam odkrije vso njeno strahoto. Precepiti hoče naše hrvatske obitelji, razdružiti najboljše prijatelje, oslabil vshit za narodno stvar, znanja vrste hrvatskih domoljubov. Kjer je bila doslej ljubezen, razumljenje, toleranca, tam zavlada prepir, mržnja in neznosljivost. To ni niti najmanjše pretirano. Evo nam sosedne Kranjske. Imel sem priliko,

da sem se razgovarjal z več Slovenci o takšnih odnosih, razgovarjal pa tudi s takimi ljudmi, ki so preveti religioznega duha. Vsi so mi priznali, da je tam neznosno ravnanje, mržnja in neznosljivost, kateri pa se ne vidi konca. Ali kdo je razburil drugače tako dobre in miroljubne brate jednega naroda? Vsi priznavajo, pa tudi sami klerikalci, da ta borba v Kranjski, toliko ostra, toliko sramotna, počenja od onega časa, ko se je začela tam klerikalna stranka. Sedaj bi imela ta borba iz Kranjske priti k nam. Doslej so hrvatski patrijotje obžalovali Slovence, ker med njimi ni mira in sporazumevanja, ali doslej bodo morali obžalovati poleg Slovencev tudi svoj lastni narod radi žalostnega stanja, v katero ga pehajo njega lastni sinovi.“ Tako piše rodoljubni hrvatski duhovnik, ki omenja tudi, da je ta klerikalizem tuje seme, katero so zanesli mladi neizkušenci, ki so se odtujili svojemu narodu. Skončuje svoj članek pa tako-le: „Mi končno prosimo naše čitatelje, naj bodo na straži. Naš narod krvavi iz mnogih ran razdora in nesklada, ali naj bodo čitatelji uverjeni, da z osnutjem klerikalizma med nami izbukne ta razdor in ravnanje, kakoršnjega do danes še nismo doživeli. Kadar se bode od nas zahtevalo, da doprinesemo kaj za osnutek katoliške tiskarne, ne dajmo niti pol vinarja. Kakor da bi med nami ne bilo tiskarjev za tiskanje dobrih in nabožnih knjig! Kadar se bo nas nagovarjalo, da se narotimo na katoliški dnevnik, ne dajmo se pregovoriti, ker bi s tem trpel škodo naš rodoljubni hrvatski tisek, ki se bori že tako s tolikimi neprilikami in težkocami. Na javnih sestankih naj se razpravlja tudi o klerikalni stranki ter naj se stavijo resolucije proti njej. Tako homo največ služili narodni stvari ter odvračali narod od neprijateljev, ki pod krinko vere ubijajo in razjedajo naše narodno delo.“

Tako je sedaj na Hrvatskem. Obeta se ljuta borba proti klerikalizmu, ali tudi klerikalizem se spušta v neizprosni boj. Izgled, kaj je doslej storil klerikalizem s Slovenci, je sicer strašen, ali bržčas bo vspeval tudi med Hrvati. Denar, oboedientia canonica, vzgoja naraščaja, koristolovstvo, pa imate klerikalno

stranko. Želeli bi seveda, da bi jo porušil prvi odpor, ali ne verujemo, da pride ta odpor do take veljave. Vsak Jugoslovanci pa gleda z napetostjo v bodočnost, kaj nam prinesejo novi politični odnosi v Hrvatski.

Dopisi.

Is kojšćanske županije. (C. k. komisarja se bojijo.) — Župan in njegovi ožji sodrujci, doznaveši o izjavi, katero je ogromna večina davkoplačevalcev te županije vložila na c. kr. okraj, glavarstvo v Gorici z namenom, da vodi nove obč. volitve isto po svojem komisarju, ker vodstvo teh volitev dotični volilci iz tehničnih razlogov županu ne zaupajo, so postali kar nervozni in začeli so proti tej opravičeni nameri, po kateri bi edino zamogel zavoženi obč. voz priti zopet na pravo pot, na razne imfame načine protestovati. Za svojo proti-vlogo so lovili podpise pri manj zavednem ljudstvu kar na nečuten način. Celo posvečeno osebo sv. očeta so ti postenjakoviči pri tem „svetemu delu“ zlorabljali, češ, da je sv. oče pisal duhovnikom, da se mora vsakdo podpisati na županovo stran; naša stranka pa da je „luteranska“ in kot taki da je smoter, uničiti duhovščino in cerkev ter povisati učiteljsku plačo, kakor tudi da si je ta izposodila 7000 K v agitacijske namene pri zadnji obč. volitvi, in zato da se prizadeva spraviti obč. upravo v svoje roke, da izplača dotični dolg iz občinske blagajne! Misli si človek, kakšen vtis mora napraviti tako grdo in ostudno obrekovanje na nevednega in priprostega volilca! Ni čudo torej, da so s temi „lepimi“ sredstvi, kakor tudi, da bo treba plačati vladnemu komisarju približno 2000 K, vjeli nekaj podpisov, med katerimi so bili tudi nevolilci.

Vsojamo si vprašati g. župana in kompanijo: Ako torej zaupa velika večina volilcev, ki je v večji meri pri katerem koli obč. potroškov prizadeta, nove obč. volitve in predpriprave za iste c. kr. vladi, zakaj bi pa vendar Vi ne? Da so vam stroški, tim potom povzročeni, ne le deveta ampak devetindevetdeseta briga, to nam jasno svedoči zgodovina Vašega županovanja. Ta Vaša bo-

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

Drugi del.

(Dalej)

„Naenkrat me je vznemirilo vrazenje nekih vrat, da sem se pričela tresti; ognjena kroglica se je prikazala nad stekleno šipo v stropu ter vrgla v mojo sobo svetlo luč. V svoj strah sem opazila, da stoji nekaj korakov pred menoj neki mož.“

„Miza z dvema zavitkoma, na kateri je bila popolna večerja, je stala naenkrat sredi sobe, postavljena tja kakor po čarovniških močeh.“

„Ta mož je bil isti, ki me je preganjal že jedno leto, ki je prisegel, da me oskruni, in ki mi je s prvimi besedami, katere so izgovorila njegova usta, razodel bridko resnico, da je minulo noč dosegel svoj namen.“

„Nesramnež!“ zamrmra Felton.

„Da, da, nesramnež!“ vsklikne milady, vidé, kako se zanima mladi častnik, katerega duša je takorekoč visela na miladynih ustnicah, za to nenavadno povest. „Da, nesramnež; menil je, da zadostuje, če si pribori zmago nad menoj tekom mojega spanja; prišel je, ker je upal, da se zadovoljim s svojim onečaščenjem, ker je bilo to onečaščenje izvršeno; prišel je, da mi ponudi za mojo ljubezen svoje premoženje.“

„Vse ponosno zaničevanje in vse prezirljive besede, ki jih more obsegati žensko srce, sem izlila nad tega moža. Skoro gotovo je bil navajen takih očitaj, kajti poslušal me je mirno, smehljaje in z rokami,

prekrižanimi čez prsi. Ko je menil, da sem povedala že vse, je stopil k meni. Skočila sem k mizi, pograbila nož in ga nastavila na svoje prsi.“

„Niti koraka naprej, mu pravim, sicer si bode imeli očitati poleg moje sramote tudi še mojo smrt.“

„Skoro gotovo je bila v mojem pogledu, v mojem glasu, v vsej moji osebi ona resničnost izrazovitosti, kretanja in izraza, ki prepriča tudi najbolj pokvarjene duše, kajti obstal je.“

„Vašo smrt!“, odvrne. O ne, vi ste premikavna ljubica; da bi vas hotel izgubiti na ta način, potem ko sem imel srečo, ljubiti vas jedno noč. Z Bogom, krasotica moja. Počakati hočem, da bodele boljše volje, in potem vam napravim nov obisk.“

„Pri teh besedah nastavi na usta piščal ter zapiska; ognjena kroglica, ki je razsvetljevala mojo sobo, se takoj dvigne in izgine; okoli mene nastane tema. Trenotek pozneje se začuje prejšnji vrazoč glas odpirajočih in zopet zapirajočih se vrat; ognjena kroglica se zopet prikaže: jaz sem bila sama.“

„Ta trenotek je bil strašen; prej sem imela še nekoliko dvomov nad svojo nesrečo, zdaj so se izpremenili ti dvomi v obupa polno resničnost. Bila sem v rokah človeka, ki se mi ni samo studil, ampak sem ga tudi zaničevala, v rokah človeka, ki je bil zmogel vsega, ki mi je že enkrat v mojo nesrečo dokazal, kaj more storiti.“

„Toda kdo je bil ta mož?, vpraša Felton.“

„Noč sem prebila na stolu, trepetaje pri najmanjšem šumu; kajti nekako o polnoči je ugasnila svetilka,

in bila sem v popolni temi. Toda noč je minula brez novega poskusa od strani mojega preganjalca. Napočil je dan: miza je izginila, samo nož sem imela še vedno v roki.“

„Ta nož, ta je bil moje upanje.“

„Od onemoglosti sem bila kakor uničena; oči so me peklo, ker nisem spala, kajti niti trenotek si nisem upala spati. Dnevna luč mi je dala zopet nekoliko poguma. Vrgla sem se na svojo posteljo, ne da bi odložila nož, kateremu sem dolgovala zahvalo za svoje oproščenje; skrila sem ga pod svoje vzglavje.“

„Ko sem se vzbudila, je stala pred menoj nova miza z ječili.“

„Kljub svojem strahu sem čutila to pot silno lakoto; že osemindeset ur nisem užila nikake hrane; jedla sem kruh in nekoliko sadja. Ker pa sem se spomnila spalne pišče, katero so mi namešali med vodo, se nisem dotaknila vode, ki je stala na mizi, ampak sem si napolnila svoj kozarec iz pipe, ki je bila v steni nad umivalno mizo.“

„Kljub tej previdnosti sem bila še nekaj časa v groznem strahu; toda ta pot moj strah ni bil opravičen; preživela sem dan, ne da bi mi bilo treba kaj pretrpeti, kar bi bilo podobno temu, česar sem se bala.“

„Da bi ne opazili moje nezaupnosti, sem bila tako previdna, da sem izlila iz steklenice polovico vode.“

„Prišel je večer in z njim tema; dasi je bilo tako temno, so se moje oči temu vendar polagoma privadile. Sredi teme sem videla, kako se je pogreznila miza v tla; za četrt ure se je prikazala zopet z mojo

jazen je najboljšo spricevalo, da niso morali biti le formalni pogreški v volilniku in da pri volitvah samih ni vladala ona proslula pravičnost in pravilnost, katero vedno „Gorica“ iz trte zvitega vira po svojem dop. iz Brd in Kozane na veliki zvon obeša in s tem javnost slepi. Vse to in še druge razne okolščine dajajo nam povoda misliti, zakaj se Vi tako strasansko bojite nepristranskega prsta v volitve? Dejstvo je in ostane, da Vi bi le radi se nadalje ribarili v motni vodi na škodo občini!

Nadejamo se, da poklicani faktorji, katerim edino pripada stvar in dolžnost za ureditev žalostne obč. situacije, kateri bi brez odločne energije od poklicane strani utegnili postati se žalostnejša, ne bodo ozirali na moledovanje poklicanih in nepoklicanih oseb, temveč le na množično izraženo željo tukajšnjega ljudstva ter tako naredijo konec raznim oviram, ki so na potu obč. razvoju in redu!

Gospoda župana pa pozivamo, da nam bistveno dokaže ono brutalno obrekovanje o zajetem posojilu v volilne namene. Ko to učitite, pripravljena je naša stranka precej vložiti 1000 K na korist vbožnemu zakladu v obč. blagajno. Sicer ostanete obrekovalec naše stranke!

Le Ročinja. — Vsem občanarjem se čudno zdi, da posluje cerkveno-skladovni odbor že deveto leto, čeprav mu je že davno potekla poslovna doba.

Skrajini čas je, da dajo tej častni službi slovo in se oddahnejo od trudopolnega dela, katero so imeli pri tej, in si privoščijo potrebnega počitka, ker storili so res veliko v blagor svojih občanarjev! Odbor je dal napraviti razna dela in nikdo ne bi ugovarjal tem popravam, ker so bila potrebna, če bi se ista zvršila solidno in trajno, kakor bi se morala.

Podružna cerkev sv. Pavla je na slabšem nego je bila pred popravo, ker so ji napravili streho premalo posevno, cementni omet je že odpadel od pokopalista, in zidovje kaže suha rebra, kakor je imelo prej, napravljena soba v župnišču služi v stanovanje mislim in podganam, ker ni sposobna in primerna v stanovanje gospodu.

Ali ni odbor z navedenimi popravami na ta način zavrgel velike svote težko prisluženega denarja svojih občanarjev? In takemu gospodarstvu noče biti ne konca ne kraja! Dolžnost gosp. načelnika je, da se spomni svoje dolžnosti in razpiše nove volitve, kar bi že moral storiti pred več leti, sicer bomo prisiljeni obrniti se do oblasti, ki gotovo naredi konec takim nerednostim.

Občanar.

Domate in razne novice.

Imenovanji. — Sodni tajnik v Gorici gospod Albert grof Coronini-Cronberg je imenovan deželno sodnim svetnikom.

Sodni pristav Silvij dr. pl. Milost v Gradishtu ob Soti je imenovan sodnim tajnikom ter premešten v Gorico.

Osebnost. — Profesor g. dr. Ant. Primožič, naš rojak iz Pevme, službuje v naučnem ministerstvu, je dobil naslov in značaj vladnega svetnika.

Brigadir pl. Leeb je odšel iz Gorice v ponedeljek popoldne. Na kolodvoru se je zbralo premnogo častnikov tukajšnje garnizije ter obilo dam. Svirala je vojaška godba. Družini brigadirjevi so izročili več krasnih sopkov. Poslovila se je od njega tudi deputacija tuk. veteranskega društva. V slovo mu je govoril sedanji poveljnik 47. pešp. Em. Pivetz, na kar se je pl. Leeb ginjen zahvalil.

Proslava prvega majnika v Gorici. — Obhod po mestu dopoldne mlikar ni bil tako številen, kakor je bilo pričakovati. Steli smo lani in letos, pa smo dobili razliko, da je bilo lani okoli 600 udeležnikov obhoda, letos pa okoli 400, če odštejemo otroke, kateri pač ne tijejo v obhod. Udeležba je bila slaba zlasti od strani delavstva v mestu. Svirali sta dve godbi. Otvorili so obhod kolesarji z okrašenimi kolesi. Ves obhod se je vršil v miru brez vsakega pripetljaja. Obilo občinstva se je bilo zbralo po ulicah in trgih, zlasti na Travniku. V hotelu „Central“ sta govorila Cej in Kopac, slednji baje jako rezko in ostro. Popoldne je bila veselica v „Velodromu“ naravnost velikanska, impozantna. Izvršila se je brez posebnih pripetljajev.

Kar se tiče slabše udeležbe obhoda od lani, pripominjamo, da tudi v Trstu obhod ni bil tak, kakoršen so pričakovali. In vendar je bilo nedelja pa vse prosto! Kje tiči vzrok?

Deželno učiteljsko društvo je zborovalo dne 28. aprila. Udeležba je bila prav obila; navzočih je bilo nad 100 udov učit. stanu Na predlog tovarisa Franzota je bila soglasno in z odobravanjem sprejeta sledeča resolucija:

Uvaževaje dejstvo, da je vzgoja in pouk prvi pogoj vsestranskega napredka ljudstva, in ozirom na to, da ljudska šola v naši deželi ob sedanjih razmerah ne more odgovarjati vzvišenim smotrom, zaradi katerih je bila poklicana v življenje;

uvaževaje, da je rešitev težavnega, a važnega šolskega prašanja odvisna od konečne ureditve učiteljskih prijemkov;

uvaževaje dalje, da sedanji prejemki učiteljstva (poleg tega, da niso v čast deželi), nikakor ne zadostujejo niti najskromnejšim potrebam, posebno v oglede izvanrednemu podraženju živil in množicim se zahtevam življenja, in da se godi krivica šoli in onim,

ki izvršujejo plemenito delo vzgojevanja in sirjenja omike med narodom;

izjavlja učitelstvo poknežene grofije Gorisko-Gradišanske, zbrano na rednem občnem zboru deželnega učiteljskega društva, opiraje se na iskreno solidarnost vsega stanu v deželi, in prepričano, da je sveta in neodložljiva dolžnost deželnega zbora, takoj in brez odlašanja rešiti nujno šolsko zadevo v zboljšanje splošnega napredka, vzgoje in omike,

da izraza odločno svojo nevoljo in užaljenost, ker je deželni zbor v svojo nedelavnostjo in brezbriznostjo odvzel učitelstvu se upanje na zboljšanje prežalostnega položaja, kakor tudi ljudstvu vso voljo in vse veselje do gospodarskega napredka,

ter se čudi, da občine in društva, katerih namen je pospeševanje ljudskega blagostanja, k temu molče in mirno trpe tako nevarnost za javni blagor; zato

učitelstvo apeluje na splošno sočutje; apeluje na čut humanitete in pravičnosti vsega prebivalstva v domovini in

iskreno pozivlja vse prebivalstvo k živahni agitaciji, da se konečno ugotovi opravičenim zahtevam ljudstva in njegovega učiteljstva!

Vse časopise v domovini se naprosi, da priobči to resolucijo. — Jdnake vsebine brzojavko poslalo se je c. k. t. namestništvu.

Prvi majnik na vlaku Vipavske železnice. — V nedeljo zjutraj je prisopihal v Gorico vlak Vipavske železnice okrašen in v zastavah. Sprejaj je bil velik avstrijski grb, ob straneh pa so vihrale slovenske in avstrijske zastave sredi lepega cvetja. Ali ko se je bližal postaji v Gorici, se je postajenačelnik, zagrizen pangerman, razvnel ter ni dovolil vstopa na postajo tako odčenemu vlaku. Zahteval je odstranitev slovenskih zastav. To pa se ni hotelo zgoditi. Radi tega je telefoniral razljuten načelnik na policijo, čes, da se Rusi peljejo po Vipavskem vlaku v Gorico. Na postajo je šel policijski svetnik Contin in 4 redarji, pa so seveda morali odstraniti slovenske zastave. Ali ko se je vlak začel zopet pomikati iz postaje proti Vipavski dolini, so se pokazale z nova slovenske zastave, in drdral je vlak vesel proti Ajdovščini.

Postajenačelnik in pa pol. svetnik naj vesta, da za odstranitev slov. zastav ni bilo nikakega vzroka. Ta naša zastava sme tako plapolati na goriskem kolodvoru kakor v Ajdovščini, ker je v Gorici prav tako na slovenskih tleh, kakor kje drugodi, in pa ker sploh ni bilo nikakega povoda, odstraniti jih. Pa prav nikakega ni bilo! Ali vendar so jih odstranili, nò, ker je bilo treba Slovincem dati klofuto! V takih slučajih strašno naraste pogum v c. kr. možeh in javni mir in red sta v nevarnosti, čeprav ni nikjeri nobenega, da bi ju kalil. Pangermanski postajenačelnik pa tudi ni tak mož, da bi mu moral biti po-

korni sluga sam policijski svetnik. Naloga policijskega svetnika je bila ta, poučiti pangermana na postaji, da ni nikakega vzroka, odstraniti zastave, pa tudi dovoljeno ni, saj smejo svobodno vihirati lepe slovenske zastave pač vsaj med nami! Zategadel protestujemo proti zalitvi slovenske zastave, ki je ob enem žalitev celega slovenskega naroda! Povemo pa tej gospodi, da se bodo že še morali navaditi gledati slovenske barve — zato že poskrbimo! Časi se menjujejo..

8 Trnovega pri Gorici smo prejeli več dopisov, katerih pa ne moremo radi pomanjkanja prostora popolnoma priobčiti. Posnemamo pa iz dopisov le to, v čemur vsi soglašajo.

Na Trnovem pašuje kurat Kodrič, prav za prav njegova kuharica „Mara“, tako se je vsaj neka oseba izrekla, ki je skoraj vsak dan v farovžu, da „pane“ Kodrič vse to naredi, kar „Mara“ zahteva.

Stara devica „Mara“ pa je čudna zenska! Ona bi rada še vedno „sopran“ pela, dasi ne razpolaga več s tem nedolžnim „glasom“.

V tem oziru se lahko vzame Kodričeva pridiga od 1. maja, ko je rekel: „Orlov“ ne vzamem v cerkev za pevce in jih tudi ne „smem“, (ker mu je „Mara“ to prepovedala, pa se je pri teh besedah v cerkvi prav lustno smejala.) Vse ljudstvo se zgraža nad tem, ko misli nazaj na čase, ko je pevsko-bralno društvo s svojim moškim zborom oskrbovalo cerkveno petje! Ali sedaj? No sedaj! Kako nedeljo je kaj cincinja, potem pa zopet nič!

V nedeljo 8. t. m. bo cerkven shod na Trnovem. Kurat Kodrič je naznanil maso dvoutmno; „Če vdobim pevce, bo „slovesna masa“, če ne pa „liha“. Vprašamo le, kako je mogoče pevce dobiti, ako se jih iz cerkve podi? Vsi mladenici so namreč pri pevsko-bralnem društvu „Orel“.

Nabrže upa kurat Kodrič, da dobi pevce od „Kronenkase“ na Lokvah, kjer je podpredsednik! No! Saj ti pevci so se že 24. aprila na Sv. Gori pod vodstvom kapelnika Plesničarja izkazali, da so kos svoje nalogi!

Temu se ni konec! Iz druge roke smo vdobili dopis, ki pravi, da se je kurat Kodrič izrekel sicer v krčmi: „Ako ne bo petja in orgljanja v nedeljo 8. t. m., pa s prižnice povem, da je temo kriv le učitelj Leban!“

To pa že presega vse meje! Mi poznamo g. Lebana kot miroljubnega človeka. Poznamo ga tudi kot vzornega pevovodjo, kar nam je dokazal pri raznih veselicah na Trnovem, pa tudi lanskega leta na „Sokolovi“ veselici v Solkanu!

In da bi on bil kriv, da v Trnovski cerkvi ni ne petja ne orgljanja, tega nikakor ne moremo verjeti.

Nočemo nadalje pisati! Upamo pa, da slavno starestinstvo občine Trnovo pové kuratu Kodriču, do kje da sme in do kje ne!

(Dalje v prilogi.)

večerjo; trenotek pozneje je razsvetila sobo ista svetilka.

„Sklenila sem jesti amo stvari, katerim ni mogoče primešati nič uspavajočega: dve jajci in nekoliko sadja, to je bila moja večerja; nato sem si napolnila kozarec z vodo iz pipe, ki mi je bila v toliko pomoč, ter pila.

„Že pri prvem požirku sem opazila, da nima istega okusa kakor prejšnji dan: hitra sumnja me obide, da preneham; toda izpraznila sem že pol kozarca.

„Ostanek sem s strahom izlila ter čakala z znojnim čelom.

„Skoro gotovo je videl kak neviden svedok, kako sem si napolnila kozarec iz te pipe, ter izbral mojo zaupnost, da bi napravil moj poraz, sklenjen tako hladno in izvršen tako kruto, neodvračljivim.

„Za pol ure so se pričeli pojavljati isti simptomi; samo ustavljala sem se jim več časa, ker sem pila to pot samo pol kozarca, in mesto da bi takoj trdno zaspala, me je obšla silna zaspanost, v kateri sem videla vse, kar se je godilo okoli mene, dasi sem izgubila moč, braniti se ali bežati.

„Splazila sem se k svoji postelji, da si poiščem jedino orožje, ki mi je ostalo v brambo, namreč svoj rešilni nož; toda ni mi bilo mogoče priti do vzglavja: omahnila sem na kolena; oklenivši svoje roke okoli posteljine noge; zdaj sem spoznala, da sem izgubljena.“

Felton strašno prebledi in krčavita groza strese celo njegovo telo.

„In najstrašnejše pri tem,“ nadaljuje milady z razburjenim glasom, kakor da čuti isto grozo kakor v onem strašnem trenutku, „je bilo, da sem se zavedala preteče mi nevarnosti; da je — če se smem tako izraziti — čula moja duša v spečem telesu; da sem vi-

dela, da sem slišala: vsekakor je bilo vse to samo kakor sanja, toda bilo je zato samo tem strašnejše.

„Videla sem, kako se je svetilka požasi umaknila ter me pustila v temi; nato sem začula vrazenje vrat, ki mi je bilo znano tako dobro, dasi so se odprla samo dvakrat.

„Instinktivno sem čutila, da se mi nekdo bliža; tako mora čutiti nesrečnež v ameriških puščavah, kako se mu bliža kača.

„Napela sem vse moči, da bi zaupila; z neverjetno eneržijo sem se celo dvignila, toda takoj sem zopet omahnila... in sicer omahnila v roke svojega preganjalca.“

„Povejte mi vendar, kdo je bil ta človek!“ vsklikne mladi častnik.

Milady spozna z jednim samim pogledom, kako silne bolečine je vzbudila Feltonu z natančnim opisovanjem vseh podrobnosti; toda hotela ga je mučiti naprej. Čim bolj mu rani srce, tem gotovejšje jo mašuje. Zato nadaljuje, kakor da ni onega vzdihla niti slišala, ali kakor da je mislila, da še ni prišel trenotek, ko ima odgovoriti.

„To pot je imel opraviti ničvrednež samo z neko vrsto neobčutljivega telesa, ki je bilo takorekoč brez življenja. Povedala sem vam že, da sem se zavedala svoje nevarnosti, ne da bi mogla popolnoma rabiti svoje moči. Bojevala sem se torej z vsemi silami, in dasi sem bila tako slabotna, menim, da sem se mu vendar dolgo ustavljala, kajti slišala sem ga kričati:

„— Ti bedni puritanci! Vedel sem pač, da utrujajo svoje krvnike, toda smatral sem jih manj močne do ljubimcev.

„Žalibog ta obupni upor ni mogel trajati dolgo; čutila sem, kako omagujejo moje moči, in to pot hu-

dobnež ni izrabil mojega spanja, ampak mojo nezavest.“

Felton je poslušal, ne da bi bilo slišati iz njegovih ust kaj drugega nego neko vrsto temnega tuljenja, in znoj mu je lil po marmornatem čelu.

„Ko sem se zopet zavedala, sem s svojim prvim gibljejem, ki sem ga storila, segla pod svoje vzglavje po onem nožu, ki ga prej nisem mogla doseči; če mi ni služil v obrambo, mi je mogel služiti vsaj v očiščenje.

„Toda, Felton, ko sem pograbila ta nož, se mi je porodila v glavi strašna misel. Prisegla sem, da vam povem vse, in hočem vam tudi vse povedati; obljubila sem vam resnico, in izveste jo, tudi če bi mi bila v pogubo.“

„Misel, maščevati se nad tem človekom, ali ni res?“ vsklikne Felton.

„Da“, pravi milady. „Vem, da to ni bila misel krščanske ženske; skoro gotovo jo je podnetil v moji duši ta večni sovražnik naše duše, ta večni okoli nas rujuječi lev. Kratko, kaj naj vam rečem, Felton?“ nadaljuje milady z izrazom ženske, ki izpoveduje svoj zločin. „Ta misel se mi je porodila ter me ni zapustila nič več. Za to morilno misel sem danes kaznovana.“

„Nadaljujte, nadaljujte,“ pravi Felton, „rad bi imel, da pridete do maščevanja.“

„O, sklenila sem, da se ima izvršiti čim najpreje; prepričana sem bila, da pride prihodnjo noč spet. Po dnevi se mi ni bilo bati ničesar.

„Ko je prišel čas zajutreka, tudi ničem imela nikakih pomislekov glede jedi in pijače. Hotela sem se hliniti, kakor da jem zvečer, ali vendar zvečer ničesar nisem mogla pokusiti. Zato sem morala nadomestiti večerni post z zjutranjimi jedmi.

Samo obrekovanje in zadiranje v osebe. — V dopisih, katere priobčuje „Prim. list“, po večini ni drugega nego podlo obrekovanje pa zadiranje v osebe. Včasih je na prvi strani hinavec ves svet, hinavsko dviga oči proti nebu, kliče Boga in Marijo na pomoč, na kolenih kleči farizej — na drugi strani pa na najgrši način obira ljudi. Take dopise pišejo duhovniki na deželi. Kdor jim noče biti brezpogojno pokoren, ako kje propadejo pri volitvah, joj potem pa zagledajo beli dan v „Prim. listu“ dopisi, ki so polni obrekovanja, opravljanja in falotstij zavijanja. Lažejo, da se kar kadi, pa obrekujejo kakor bi bilo obrekovanje zaslužno delo. Tako je skoro v vsaki številki „Prim. l.“, in če človek le površno pregleda dopise v zadnji številki, se mu mora gabit, kaj vse spravi v svet „poudljiv list za slov. ljudstvo na Primorskem.“ — Nasi dopisniki se drže trde resnice ter smejo reči v obraz kakemu popu, da je laznjivec in izkoriščevalec občine in ljudstva, ne da bi se drznili tožiti, ker pač trepete pred bridko resnico — v farovski listih pa ni drugega nego laž in obrekovanje, pomešano s takimi bedarijami, kakršne piše prismojeni „Neduhovnik“ na Lokvah. Po tem se lahko presodi, koliko je vredno katoliško časopisje! Ako bi nasi ljudje tožili, potem bi bili redniki „Prim. lista“ več v luknji nego na prostem.

Pevsko in glasbeno društvo opozarja, da se bode pel na koncertu dne 15. t. m. te dni umrlega slavnega češkega skladatelja dr. Ant. Dvořaka „Psalm 149“, velik mešan zbor z orkestrom.

Vojaki nabor. — V soboto so prišli na nabor mladenici iz Kojkega, Mirna in Sovodenj. Bilo jih je 167, potrdili so jih 59. V ponedeljek so bili na naboru iz Št. Andree, Bilj, Prvacine, Dornberga, Čepovana in Trebuše, potem pa tuči, ki so prosili dovoljenja, da smejo na nabor v Gorici. Prišlo je iz omenjenih občin 168, potrdili so jih 46. S tem je nabor končan.

Razglas. — Dne 2. maja t. l. ob 10 uri predpoldne je bilo v deželni hiši sedemnajsto srečanje deželnih obligacij, izdanih leta 1868. — Izrečale so se naslednje:

Vrsta A št. 97 za 1000 glđ.

122	1000
60	500
B	8
61	100
72	100
37	100
89	100

Deželna denarnica izplača te obligacije dne 1. avgusta t. l. v nominalnih zneskih proti povrnitvi dotičnih obligacij in tistih odrezkov, kateri se ne izteko 1. avgusta t. l.

Gospodu „Neduhovniku“ na Lokvah v pojasnilo: „Kdo je pijanec!“ — Pod tem zaglavjem nam pišejo nadalje:

§ 4. Pijanec je tisti, ki v krčmi klobuk pozabi!

„Samo kozarec vode sem si shranila skrivaj od zajutreka, kajti tekem osemindesetih ur, ki sem jih prebila brez jedi in pijače, me je mučila najbolj žeja.“

„Dan je minul, ne da bi imel na me kak vpliv od tega, da me je potrdil v sklepu, ki sem ga napravila. Samo za to sem skrbela, da ni izdajal moj obraz mislij mojega srca, kajti o tem, da me opazujejo, nisem dvomila; večkrat sem zaslačila na svojih ustnicah celo smehljaj, Felton; ne upam si priznati, katera misel mi je izvabljala smehljaj, kajti sicer bi se vam pričela gnusiti.“

„Nadaljujte, nadaljujte,“ pravi Felton, „saj pač vidite, da poslušam in bi rad slišal konec.“

„Napočil je večer, navadni dogodki so se izvršili; svojo večerjo sem dobila kakor vedno v temi; nato se je vžgala svetilka, in sedla sem k mizi.“

Jedla sem samo nekoliko sadja; napravila sem, kakor da sem si nalila nekoliko vode iz steklenice, toda pila sem samo vodo, ki sem si jo prihranila v kozarcu; premenila pa sem vodo tako ročno, da moji vohuni, če sem jih imela, niso mogli ničesar slutiti.

„Po večerji sem kazala isto onemoglost kakor prejšnji večer; ali kakor da me je zmaga utrujenost ali da sem se nevarnosti že privadila, sem se splazila k svoji postelji, spustila svojo obleko in legla.“

„To pot sem našla nož pod svojim vzglavjem, in dočim sem hlinila spanje, je moja roka krčevito držala ročaj.“

„Dve uri ste minuli, ne da bi se zgodilo kaj novega. O, moj Bog, kdo bi mi bil mogel povedati prejšnji večer, da se pričnem to pot bati, da ne pride.“

„Končno sem videla, kako se je svetilka počasi dvignila ter izginila v stropu; moja soba se je zavila

§ 5. Pijanec je tisti, ki hoče iz krčme skozi okno domov iti!

§ 6. Pijanec je tisti, katerega voznik z voza zgubi, pa ne vé, da ga je zgubil, ampak mu ga morajo drugi zopet iz „blata“ na voz spraviti, potem ko so mu „kofe“ iz pepela skuhal (leta 1897. v Solkanu).

Smo se na razpolago! Za dons pa adije! Pa zdrav ostanite!

Krčmarska zadruga in izdelovalci sode-vode. — Izdelovalci sode-vode so se obvezali, prodajati svoje izdelke le v krčme, ne pa privatnikom in trgovcem z jestvinami. Podpisali so obvezo F. Oberdank, Jos. Cosovel, A. Kühnel in F. Favetti za Čescutija. Zadruga bi drugače sama začela izdelovati sodo-vodo.

Krčmarska zadruga in založniki piva. — V jedni zadnjih sej zadruga se je razgovarjalo o tem, da smejo založniki piva prodajati isto le krčmarjem, kavarnam, dobrodelnim zavodom, bolnišnicam, sirotišnicam in konviktom, ne pa privatnikom in trgovcem z jestvinami. Zadruga obeta iti jim na roko; ako pa se ne bi ravnali po tem, se ne jemlje več piva pri njih. Podpisali so tako obvezo gg. Velikonja, Rovar, Petric, Valentinuzzi, Kavcič, Dörfler.

Rekurz goriskega mestnega sveta proti odloku tržaškega namestništva v zadevi ustanove Frinta je odbilo ministerstvo. Mestno staršinstvo je bilo dalo iz te ustanove štiri stipendije laskim visokošolcem Battig, Grusevin, Barig in Calligaris. Sklep je uničen radi tega, ker so se deležili oni štirje visokošolci demonstracij lani v laskem Vidmu in ker so trije le slušatelji tehniškega zavoda.

Aretirali so v nedeljo na železniški postaji nekega mornarskega vojaka, ki je prišel iz Pule v Gorico brez potrebnega dovoljenja. Izročili so ga vojaški oblasti.

Zopet vojak pobegnil. — V soboto je pobegnil od tukajšnjega pešpolka št. 47. vojak Ferd. Mlakar. Preoblekel se je civilno. Sodijo, da jo je popihl čez mejo.

Nevaren bik. — V slovenski deželni kmetijski soli imajo bika, ki je postal prav nevaren. V soboto je napadel 62-letnega blapca Antona Valantiča, se mu zakadil v noge, da je padel s plotom vred na tla ter ostal v nezvesti. Pripeljali so ga na to v bolnišnico.

Meso se je zopet podražilo. — Mesarji v Gorici so podražili ceno mesa, in sicer ono, ki je stalo doslej 1 K 28 vin., na 1 K 36; cena mesa po 1 K 60 vin. ostane dosedanja.

Nesreča na železnici pri Miramaru. — V nedeljo popoldne se je odpeljal iz Trsta z vlakom železniški uslužbenec Pavel Golob. Blizu postaje v Miramaru je padel iz vagona tako nesrečno, da je nevarno poškodovan. Prepeljali so ga na to v Trst v bolnišnico.

Prevrtani tuneli. V zadnjem času so bili prevrtani tuneli pri Prelesju blizu Plavij,

dolgost 455; pri Sv. Luciji (Škrto tunel), dolgost 385 m, pri Kanalu (Majda tunel), 172 m dolgosti. V delu je na progi nove boh. železnice v naši deželi še 8 tunelov v dolgosti 3884 m.

Tržni dan v Postojni. — Od dne 7. maja 1904. dalje bode v Postojni vsako soboto dopoldne tržni dan na prostoru pred šolskim poslopjem. Ako je v soboto praznik, bo tržni dan dan popreje. Tržilo se bode z živili (s perutnino, jajci, maslom i. t. d.), s poljskimi pridelki (z zelenjavo, sadjem, krompirjem i. t. d.), in drugimi stvarmi vsakdanje porabe (z drvni, ogljem i. t. d.), ter tudi z domačimi izdelki (s posodo, poljskim orodjem i. t. d.). Prodajalce omenjenih predmetov vabi na tržne dneve županstvo v Postojni.

Še nekaj! — A. Martinov, znani komik carskega gledišča v Petrogradu za časa carja Nikolaja I., je nekoč prosil ministra kneza Volkonskega za dopust radi boleznin in podpore za daljše potovanje, toda brezuspešno. Martinov pa ni obupal. Ker je vedel, pa poseca car večkrat kneza, je počakal carja v predsobi ministra. — „Kaj delaš tu, Martinov?“ ga je vprašal car mimogrede. — „Hotel sem, veličanstvo, ponoviti prošnjo za podporo.“ — „Pojdi z menoj, hočem podpisati tvojo prošnjo pri ministru.“ Vstopila sta v sobo kneza. „Pripeljal sem prosilca... toda prej moraš predstavljati mene.“ Martinov je bil vsled teh carjevih besed ves zbeigan: „Ne znam, veličanstvo, ker se nikdar niti v mislih nisem osmelil predstavljati Vaso osebo.“ — „Izvrši svojo nalogo kakor moreš, saj itak ostane vse med nami.“ — Martinov si je izprosil carjevo čelado, postavil jo na glavo in vprašal ministra, posnema je carjev glas: „Kako ste zadovoljni, knezja visokost, s komikom Martinovom?“ Komik je koj odstranil čelado, postavil se pred carja, priklonil se mu, in posnemal glas kneza: „Veličanstvo, jaz sem zelo zadovoljen z njim!“ Zopet se je komik pokril s čelado in nadaljeval s carjevim glasom: „Ako ste zadovoljni, izplačajte mu v najkrajšem času tisoč rubljev!“ Z ministrovim glasom: „Koj se zgodi, Veličanstvo!“ Car se je smejal in rekel: „Ako ti je ukazal Martinov v mojem imenu, da mu daš 1000 rubljev, jih tudi zasluži kot dovršen komik. Tebi Martinov se pa zahvaljujem za zabavo. Skrbi za svoje zdravje!“

Proti protinu in revmatizmu, na kateri bolezni trpi na tisoče ljudi ob nastopu hude zime, je jedino in najboljšo sredstvo Zoltanovo mazilo. Steklenice 2 kroni. Lekarna Zoltan, Budimpešta.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Spincič je interpeliral gledé prepovedi hrvatskih zastav ob strani okr. glav. na Voloskem povodom cesarjeve obiska v Opatiji. Obstrukcija traje dalje. Večerašnja seja je bila kratka, ker je bilo hitro premalo poslancev v zbornici.

Z bojščica se poroča danes, da so poskusili Japonci nov napad na Port-Artur, pa se bili odbiti. Dve torpedovki japonski pa 10 vžigalnih ladij japonskih so pogreznili Rusi.

Delegacije bodo sklicane najbrže dné 14. t. m. v Budimpešto. Ogrski državni zbor je sklican na dan 7. t. m.

V morju so spustili v Trstu v soboto na običajen svečan način novo vojno ladjo „Nadvojvoda Friderik“. Ta ladja spada med največje oklopnice avstrijske mornarice. Dolga je 118.55 m, 21.72 široka, srednja globočina znaša 7.48 m, tonelat ima 10.000. Narejena je iz Siemens-Martinovega jekla, oborožena bo s 4 velikimi in 36 manjšimi topovi.

„Slovenija“. — Na obnem zboru slov. akademčnega društva „Slovenija“ na Dunaju, dne 29. aprila 1904., se je konstituiral sledeči odbor za letni tečaj 1904. Predsednik: Anton Lovše, modr., podpredsednik: Milos Stibler, modr., tajnik: Rado Hrobat, pravnik, blagajnik: Adolf Petovnik, modr., knjižničar: Josip Breznik, modr., gospodar: Janko Korpar, modr., arhivar: Josip Berce, modr.; namestnika: Franc Novak, modr.; Ernst Rekar, pravnik; pregledniki: Karol Kuhelj prav. kand.; Gregor Žerjav, prav. kand., Matko Dolenc, modr.

A. Dvorak, slavní češki skladatelj, je umrl v starosti 63 let. Zaslovel je leta 1873. s svojo „Ilmno“ ter s „Slovanskimi plesi“. Od tu naprej je žel vspehe ter postal slaven glasbenik. Pokojni je bil vedno vrl, zaveden Čeh. Bil je tudi član gosposke zbornice.

Afera italijanskega ministra Nasija. — Sodisce zahteva od italijanske zbornice pooblastilo, da začne preganjati bivšega naučnega ministra Nasija zaradi zlorabe uradne oblasti za časa njegovega ministirovanja.

Nemški cesar kupuje v Benetkah najlepšo palačo ob „Canal grande“, kjer bi vsako leto preživel po 14 dni.

Shod slovenskih akademikov na Dunaju. — V soboto 30. pr. m. se je vršil na Dunaju shod slovenskih akademikov gledé na zadnje dogodke na dunajskem vseučilišču in v svrhu manifestacije za slovensko vseučilišče v Ljubljani. Navzočih je bilo okoli 200 visokošolcev. O položaju na visokih solah na Dunaju je poročal med. Hočevar. Predlagal je za akademični senat spomenico, iz katere posnemamo to-le:

„Z ozirom na to, da morajo akademične oblasti smatrati slovenske dijake kot avstrijske državljane za popolnoma enakopravne akademike, ker ima vsak avstrijski državljani, ki si je pridobil usposobljenost za vseučilišče, takoj pravico do imatrikulacije na vsaki c. kr. visoki šoli kot redni slušatelj, omenjeji dijaki ne morejo smatrati za pravo, da je že enako pospeševanje vseh dijakov edino le v studijah karakteristični in temeljni znak visokih šol, ker dobro vedo, da je enako-

v temo, toda prizadevala sem si, da bi prodrla z očmi temo.

„Kakih deset minut je poteklo. Slišala nisem nobenega drugega glasu nego vtipanje svojega srca.“

„Prosila sem nebo, da bi prišel.“

„Končno sem začula tako dobro znano mi vranje vrta, ki so se odprla in zopet zaprla; kljub debeli preprogi sem začula korak in kljub temi videla senco, ki se je bližala moji postelji.“

„Hitro, hitro!“ vsklikne Felton, „ali ne vidite, da me žge vsaka vaša beseda kakor žareč svinec!“

„Zbrala sem torej vse svoje moči,“ nadaljuje mlady, „pomnila sem, da je napočil trenutek maščevanja, ali boljše pravičnosti! sami sebi sem se zdela kakor druga Judit; zaupala sem sebi in nožu v svoji roki, in ko sem ga videla, kako je iztegnil svoje roke, da poišče svojo žrtev, sem mu zasadila nož s krikom največje bolesti, najbolj divjega obupa naravnost v prsi.“

„Bednik! Vse je videl naprej: njegove prsi so bile pokrite z oklepom; nož je spodrsnil.“

„Ah, ah, vsklikne on, me prime za roko ter mi izviije orožje, ki mi je služilo tako slabo, vi ste mi stregli po življenju, lepa puritanka! Toda to je že več nego jeza, to je nehvaležnost! Pomirite se, moje lepote! Mislim sem, da ste postala že prijaznejša. Jaz se ne prištevam onim tiranom, ki se polasčajo žensk s silo: vi me ne ljubite, jaz sem v svoji navadni obotnosti nad tem dvomil; zdaj sem o tem prepričan. Jutri bodeš svobodna.“

„Imela sem samo jedno željo, namreč to, da bi me usmrtil.“

„Čuvajte se, mu pravim, kajti moja prostost je vaša sramota.“

„Govorite jasneje, moja lepa sibila.“

„Kakor hitro zapustim ta kraj, povem vse, izdam nasilje, katero ste mi prizadeli, izdam svoje ništvo. Jaz naznamim to sramotilno palačo višji oblasti. Sicer ste visoka oseba, milord, toda vendar trepetajte! Nad vami je kralj, nad kraljem je Bog.“

„Dasi se je znal moj preganjalec izbornu premagovati, vendar ni mogel zatreti svoje jeze. Izraza njegovega obličja nisem mogla videti, toda čutila sem, kako je trepetala njegova roka, na kateri je ležala moja.“

„Torej ne pridete od tukaj!“ reče.

„Prav, prav, vskliknem, torej bode kraj mojega trpljenja tudi kraj moje smrti. Prav, jaz umrem tukaj, in videli bode, če niso tožbe pošasti še strašnejše kakor grožnje živega bitja.“

„Ne pusti se vam nikako orožje.“

„Je orožje, katero nudi obup vsakomur, kateri ima pogum, poslužiti se ga. Umreti hočem lakote.“

„Povejte, pravi nesrečnik, ali je boljši mir ali boljši tak boj? Takoj vam podarim prostost, dam vas oklicati za krepostno žensko in imenujem vas Lukrecijo Anglije.“

„In jaz vas imenujem Seksta, vas opišem ljudem tako kakor stojite pred Bogom, in če bode treba, podpišem kakor Lukrecija svojo obtožbo s krvjo.“

„Ah, ah, pravi moj sovražnik s prezirljivim izrazom, tedaj je stvar drugačna. V splošnem se vam godi tukaj čisto dobro, ničesar vam ne bode nedostajalo, in če hočete na vsak način umreti lakote, je to vaša lastna krivda.“

„Po teh besedah odide; čula sem, kako so se odprla in zaprla vrata ter ostala, kar priznavam, zatopljena manj v svojo bolest nego v sramoto nad tem, da se nisem maščevala.“

(Dalje pride.)

pravnost v vsakem oziru akademikom vseh avstrijskih narodov po državnih zakonih zahtevana in zajamčena. Zato pa tudi slovenski dijaki ne morejo prevzeti odgovornosti za žalostne dogodke ob koncu zimskega tečaja. Tembolj jih je iznenadilo — in nikakor ne morejo smatrati tega koraka za pomirjevalnega — da je visoki senat v svoji izjavi zahteval spoštovanje in priznanje seg in navad le enega dela dijaštva, kar bi se lahko napačno tolmačilo, češ, da seg in navad dijaštvo ostalih narodnosti, ki se pojavljajo v društvenem življenju, ni treba spoštovati in priznavati. Takega tolmačenja nikakor ne moremo smatrati kot namen visokega senata, temveč upamo, da bo visoki senat tudi nas v našem društvenem življenju podpiral in tudi nam naklonil svojo dobrohotnost.

O slov. vseučilišču je govoril jurist Žerjav. Sprejeli so tako-le resolucijo:

„Dunajsko slovensko dijaštvo znova zahteva, da se takoj ustanovi v Ljubljani slov. juridična fakulteta, ki naj se razširi kar možno hitro v popolno vseučilišče. To zahtevo podpirajo narodni in kulturni razlogi. Razbremenitev prenapolnjene dunajske univerze na korist novih vseučilišč se zdi dijaštvu nujno potrebna. Slov. dijaki zahtevajo danes svoje vseučilišče s tem večjim poudarkom, ker so po zadnjih razglasih rektorja dunajske univerze izgubili prepričanje, da se z njimi ravna kot z enakoveljnimi slušatelji. Zahteva po slovenski univerzi izvira iz principa kulturne osamosvojitve vseh avstrijskih narodov, ki je od nekdaj bila glavna točka slovenskega kulturnega programa. L. 1873. zaključena reforma avstrijskih visokih šol, ki jim je pritisnila pečat izrecno državnih zavodov in se z neko bojaznijo izogibala vsake narodne barve, je delo zaslovljenikov nemškega naroda. Danes uvidevajo tudi Nemci, da se to stališče ne da vzdržati, dokaz temu odlok rektorja dunajske univerze, v katerem hoče temu zavodu dati nemški značaj. Upravičenost zahteve po narodnih univerzah je potemtakem vsaj v principu od vseh strani priznana, torej je tudi priznana zahteva po slovenski univerzi. Dokler po tej zahtevi ni ugodeno, so slovenski dijaki prisiljeni zahtevati, da se vzdrži status quo, ki izključuje vsako poudarjanje kakega narodnega stališča od strani akademičnih organov.“

Ekspozitna akademija na Dunaju poroča, da je napravila letos za časa velikonočnih praznikov izlet v Trst z vsemi svojimi profesorji in slušatelji. V Trstu se je vršil teoretični in praktični tečaj o poslovanju z vlaganjem na ladje. Ogledali so si tovarniška podjetja v Trstu in oprave luk na Reki in v Benetkah.

Slovensko društvo v Pulju. — Namestništvo v Trstu je z odlokom 2. aprila 1904. št. 1133 odobrilo pravila „Slovenskega društva v Pulju“. Ker je namen društva skrb za povzdigo duševne izobrazbe in gospodarskega stanja članov, podpiranje siromašnih članov in brezplačno preskrbljevanje službe, upati je, da Slovenci, živeči v Pulju, mnogostevilno pristopijo k društvu. Pripravljali odbor je sklical prvi občni zbor za nedeljo 8. maja t. l. ob 2. uri popoldne v prostorih hotela „Stadt Pola“.

Statistika gimnazij in realk. — Ministrstvo za bogocastje in nauk je izdalo statistiko gimnazij in realk, ki uživajo pravico javnosti. Iz te statistike posnemljemo: Gimnazijev je bilo na Kranjskem 5, na Koroskem 3, v Primorju 7, na Štajerskem 9, v Dalmaciji 5. V vsej Avstriji je 222 gimnazij. Učni jezik pa je na teh gimnazijah: na 116 nemški, na 51 češki, na 30 poljski, na 6 italijanski, na 3 maloruski, na 5 srbsko-hrvatski in na 11 utrakvistični. Realk pa je: na Štajerskem 4, na Koroskem 1, na Kranjskem 2, v Primorju 4, v Dalmaciji 2. Vseh realk je v Avstriji 121. Učni jezik je na 69 realkah nemški, na 37 češki, na 10 poljski, na 3 italijanski, na 1 hrvatsko-srbski in na 1 utrakvistični. „Slov. Nar.“ pravi k temu: Edini Slovenec je toliko srečen, da mu ni treba srednji šol. Poslanec nimamo! Most bo kmalu dograjen do Adrije. Za nas je „veto“ važnejši kakor pa slovensko srednješolstvo.

Najcenejša in najpreprostejša pošta je brezdvomno ona ob morski ožini Magelhaens-ovi v južni Ameriki. Ta pošta ni drugega nego sodček, ki se da odpirati, pritrjen z verigami na skalo. Vsaka ladja, katere plove po omenjeni ožini, odpošlje čolnec k skali, kjer se odpre sodček, vzame pisma iz

njega in postavi vanj druga, katera so namenjena v druge kraje. Tako deluje ta pošta v tej daljini in pusti krajini brez vsakega uradnika in z veliko pravilnostjo pod vrvostvom mornarice vseh držav.

Kuhinjski voz na sibirsko-mandžurski železnici. — Rusko vojno ministerstvo je uvelo zanimivo novost na prevažanju čet. Vojaskemu vlaku se priveže na koncu kuhinjski voz, ki je dolg 16, a širok 3 metre. Razun kuhinje s tremi štedilniki nahaja se na tem vagonu še ledenica, velika shramba za živila in soba za kuharja. Taki vozovi so o priliki lanskih jesenskih vojaških vaj izvrstno služili, ker so dobivali vojaki lahko na potu gorkih jedi in čaja.

Zrinjski-Frankopanska obletnica. — V soboto je bila 223. obletnica, odkar sta bila v Dunajskem novem mestu obglavljena velika hrvatska patrijota ban Peter Šubić-Zrinjski in knez Frankopan. V večni spomin teh hrvatskih mučenikov so se vrsile v soboto v važnih hrvatskih mestih svečane zadušnice, katerim je prisostvovalo ogromno število naroda. Med interpelacijami, ki so bile podane v zadnjih dneh v državnem zboru na Dunaju se nahaja tudi ona dalmatinskega poslanca Bianchinija o prenosu smrtnih ostankov krste Frankopana in Petra Zrinjskega na Hrvatsko. Interpelant je vprašal ministra predsednika, hoče li ukazati preiskati, kje da se nahajajo kosti Zrinjskega in Frankopana, ki sta pala v Dunajskem novem mestu 30. aprila 1671. kakor žrtvi zavratnosti in krutosti tedanjih oblastnikov na Dunaju.

Čudna stava. — Pred tremi tedni se je izrazil neki bogat Anglež proti lastniku „rotovske kleti“ v Antverpnu, da so tamošnji natakariji zelo neprimerni. Lastnik se je seveda protivil temu, in tako je prišlo do stave, pri kateri se je Anglež zavezal plačati 500 frankov onemu natakarku, ki bi v štiriindvajsetih urah vrezal 2000 kosčkov kruha, namazal jih s surovim maslom in vsakemu pridjal kosček „rostbeaf-a“. Natakark omenjenega hotelirja je sprejel stavo ter začel dne 8. aprila ob 6 uri zjutraj pred mnogobrojnimi občinstvom svoje delo. Ob dveh po polnoči, torej po osemnajstih urah, je že vrezal zadnji kos kruha: z oteklimi rokami je zmagal natakark. Dvatisoč kosov so pa razdelili med uboge.

Najboljši muzikallčni posluš imajo med živalimi psi in konji. Seveda ne morejo strpeti nekaterih melodij, medtem ko druge blagodejno vplivajo nanje. Med vsemi instrumenti ugaja konjem najbolj piščalka (flavta). Že Aristoteles pripoveduje, da so Sibariti učili svoje konje plesati po godbi piščalke. To jim je bilo slednjič v pogibelj, ker so Krotoni, največji sovražniki Sibaritov, izrabili to igračo ravno v vojski z njimi. Znamenje za vojno je bilo že dano, in Sibariti so se že hoteli zakaditi v vrste svojih sovražnikov, toda sovražniki se niso spustili v boj, vzeli so v roke piščalko in začeli nanje piskati. Na tako godbo navajeni konji so jeli koj plesati in Sibariti niso mogli seveda ničesar učiniti.

Pri nas poldne, v Port-Arturju 7. zvečer. — Ko je pri nas poldne, je v Port Arturju 7. ura zvečer, v Vladivostoku skoraj osma, v Tokiju nekaj minut čez osmo uro. Podnebje bojišča je kakor znano, zelo neugodno in neprijetno. V Vladivostoku je srednja temperatura v januarju in februarju 14° C pod ničlo, komaj meseca aprila zraste srednja temperatura do 4° C nad ničlo. V Seulu je navadno 4°—5° pod ničlo do srede marca. Na Japonskem je pa podnebje miljeje.

Na japonskih otokih je polno bluvajočih in ugaslih vulkanov, največ pa na otoku Nippon. Številni potresi in vreli studenci pričajo o mogočnem vulkaničnem delovanju v zemlji. Najvišji vulkan je Fujino-jama (t. j. gora neumrjivosti) z dvema vrhovoma Ken-gamine in Komagatake (3745 m). Še vedno delujoča vulkana sta Širane-jama in Asama-jama („jama“ in „tako“ pomeni goro, hrib). Na otoku Ošima je blaval uničujoče Mihara-jama 1648—90., l. 1777. in l. 1877—78. Na otoku Sakurajima (otok češenj) je povzročil 1212 m visoki Mi-take l. 1828. potres, ki se je razširil po celem Japonskem.

Mikado Mutsuhito je direktni potomec Zimmu-Tenos-a, prvega japonskega vladarja (600 pred Kr.) in sicer 121. cesar japonski. Mutsuhito pomeni: mili mož. Rodil se je leta 1852., sledil svojem očetu na prostolu l. 1867. Njegov sin Harunomija je rojen l. 1879. Nova ustava je bila razglašena l. 1889.; prvi japonski parlament se je

sešel l. 1890., in obstoja iz dveh zbornic, iz prve zbornice, v kateri so dedni, ali od mikada zaznamovani ali pa izvoljeni člani, in iz „druge zbornice“, v kateri je 300 članov, katere volijo vsi moški podložniki, ki so prekorčili 25. leto in plačujejo davka 25 jenov. (En jen je skoro 5 K našega denarja.)

Posledice vojne postajajo že sedaj jako občutne Japonski. Industriálni in komercijalni krogi tožijo radi popolne stagnacije njih kupcij. Oni govorijo o neizogibni potrebi, da se grade nove železnice. Ali ni denarja! Vlada se je odločila, zaprositi tuji kapital za sodelovanje. Prepričani moremo biti — pravi „Charbinski, Vestnik“ — da bodo japonske železnice le po imenu še japonske, v resnici pa bodo v ameriškanskih rokah. To bo začetek procesa, ki napravi iz japonskih filipinske otoke.

Vojna med Rusi in Japonci.

Ob reki Jalu.

General Sasulic je odposlal 29. m. m. oddelek pod polkovnikom Lindom, da zopet zasede pozicije, katere so zavzeli Japonci pri Lisavanu in Khussanu. Japonci so se morali umakniti. Rusi so izgubili 2 mrtva in 13 ranjenih. Japonci so pustili na bojišču 10 mrtvih 26 ranjenih, druge ranjence so pa vzeli seboj. Streljanje dveh ruskih topov je prisililo Japonce, da so razložili most pri Vidsu. Reuterjev biró poroča: Dvanajsta divizija japonske garde je prekorčila 30. pr. m. popoldne pri Vidsu reko Jalu ter je obsla po noči levo rusko krilo. Občni napad je pričel 1. t. m. ob svitu, katerega so se udeležile vse na levem bregu nastavljene japonske baterije in flotila topničark. Japonci so vzeli Kinlientse, ki velja za ključ ruske pozicije.

Ruski vojni načrt.

„Daily Mailu“ brzojavlja dopisnik iz Niučvanga: V četrtek sem imel priliko govoriti z nekim ruskim stabnim častnikom o tukajšnjem položaju. Ta mi je priobčil, da imajo Rusi 40 milj severno od Mukdena velike zaloge. Rusi nikakor ne mislijo braniti reko Jalu, temveč hočejo koncentrovati svoje čete v Fenhvangu, kjer se nahaja 10.000 mož pehote, 500 kozakov in ena artilerijska brigada.

Žene v Čikagu za ruske ranjenke.

Iz Chicaga v Severni Ameriki javljajo, da se je sestavil tam odbor gospej, kateremu je na čelu gospa Polter Palmer, da nabere za rusko društvo rudečega križa 1 milijon dolarjev. Nabiranje se je že pričelo in je nade, da se ta svota nabere v nakrajšem času. S tem bodo najjasneje ovrženi glasovi angleških novin, češ, da je v sedanji vojni mej Rusi in Japonci na skrajnem Vzroku ves ameriški narod na strani teh poslednjih.

Daljna poročila o bitki pri reki Jalu.

Reuterjev biró javlja iz Kaupangce v Mandžuriji, da je ob reki Jalu že bila prva velika bitka. 16.000 Japoncev je v četrtek prekorčilo reko in napadlo 30.000 Rusov, ki so imeli močno utrjene pozicije. V soboto so dobili Japonci pomoč. — Japonci strelci so postrelili zlasti mnoge ruskih častnikov, ki se po uniformi prav lahko spoznajo. Isti biro pa se poroča iz Washingtona: Po poročilih, ki so došla državnemu uradu iz vira, ki se pa noče imenovati, se je ob reki Jalu vnela velika bitka, ki se je končala s popolno japonsko zmago.

Brzojavke pravijo: Reuterjev biro javlja iz Tokia, da so Japonci zavzeli Kinljampo, to je središče ruskih pozicij na desnem bregu Jalu, ter prisilili Ruse, da se bodo morali umakniti na Sengvangčung. — Iz Tokio se poroča 2. maja ob 11. dopoldne: Rusi so bili prisiljeni, zapustiti Antun. Užgali so mesto in se umaknili na Sengvangčung. — Reuterjev biro javlja iz Tokia: V torek so Japonci začeli boj ob reki Jalu. Boj je bil v petek, v soboto in za nedeljo se je pričakovala odločilna bitka. V četrtek so Japonci prišli čez Jalu in se koncentrirali. V petek in v soboto so v boj posegli topovi. Rusov je kakih 30.000. Japonci poročajo, da imajo le neznatne izgube.

Novejša poročila o bojih na reki Jalu.

Dne 30. aprila so obstreljevali Japonci od 10. ure predpolone do 5. ure popoldne iz svojih baterij na levem bregu reke Jalu, kjer imajo 24 poljskih topov in 12 manjših topov v neki dobro označeni utrdbi, rusko pozicijo pri Kulientsegu. Japonci so oddali okolo 2000 strelcev. Ruske čete so hrabro

vatrajale v svojih pozicijah v Kulientsegu. — V poročilu generalnega staba o dogodkih na reki Jalu od 29. in 30. aprila se glasi na koncu: Dne 30. aprila zjutraj so sli Japonci zopet pri Lindjagu čez reko Jalu in so napali naše čete, ki so stale na višinah pri vasi Khusan, ter so obsli njih levo krilo. Vsed znatne premoči japonskih vojnih krdel se je moral naš oddelek umakniti od vsi Potientzi, kjer je bil razvrščen. Minoli torek so pričeli Japonci napad na Jalu. Boj je trajal sredo, četrtek, petek in soboto. V četrtek so prekorčili Japonci reko Jalu ter so se koncentrovali na nje desnem bregu. — V soboto se je vršil boj na dolgi črti, med katerem so streljale baterije čez reko z velimi topovi. Včeraj se je pričel zopet boj ob svitu. Število ruske vojske se ceni na 30.000 mož. Japonci poročajo, da so bile njihove zgube male. — Po petdnevem boju je prekorčila prva japonska armada pod generalom Kurukijem reko Jalu. Rusi se se umaknili pred japonsko pehoto iz Kulientsega in z visav desnega brega reke Iho. Japonci so obsli levo krilo ruske pozicije, na kar so se Rusi umaknili, Japonci so začeli v torek prehod čez reko med nepretrdnim streljanjem ruskih čet. V petek so Rusi obstreljevali mesto Vidsu. Prehod čez reko je pričel na mostu narejenem iz colnov južno od Vidsu v soboto ob 3. uri zjutraj. Ob 6. uri zvečer je bila vsa divizija na desnem bregu reke ter je zavzela bojne pozicije. V nedeljo zjutraj je začela napredovati japonska pehota proti visavam, nakar so se Rusi umaknili.

Nekaj izkušenj v industriji gledé na naše politično in gospodarsko življenje.

(Ponatis dovoljen le proti naznanilu vira). Mal prispevek k presojanju gospodarskih razmer Bosne.

(Dalje.)

Mala zbirka navedenih bosenskih pregorov kaže zadostno pravno zavednost Bosnjakov; ali po drugi strani pa ne veljajo za Bosnjake besede: Ako te kdo udari po enem licu, ponudi mu še drugo!, marveč on pravi: Kdor se ne maščuje, ne bo zveličan.

Pravna zavednost se nahaja torej v obilni meri. Pravica pa se je delila v Bosni pred okupacijo na poseben način. Nekaj izglede: Pod turško vlado je prišlo redko-kedaj do tega, da so prišle pred sodnijo preporne reči med kristijani. Bosenski kmet si je znal sam pomagati. Prepirajoči se stranki sta si izbrali sodnike, dobre ljudi ali kmete, in udali so se vedno dobrovoljno izreku izvoljenih kmetov, ki se je glasil v glavnem na povrnitev škode ter je meril na trajajoče sporazumljenje. Drugače pa je bilo, ako se ni dalo dokazati pregrešene reči. Tu se je začela vsa stvar komplicirati. Ako se je izvršil v kaki hiši rop ali je bil podložen ogenj, ne da se je izvedelo za storitelja, se je obračal poškodovanec na zaupno osebo, kateri je bilo naloženo, poiskati zločinca. Tej osebi, škodozac imenovani, je dal poškodovanec neki znesek: ta znesek je zavil v cunujico ter ga spravil v zarezo leskove šibe in ga dobro pritrdil. S to palico je sel škodozac od vasi do vasi ter naznanjal namen svojega poizvedovanja in obljuboval je onemu, ki naznani zločinca, v leskovski se nahajajočo premijo. Ako je mogel kdo kaj natančnega povedati, je sel škodozac k njemu ter zahteval, zagotavlja ga stroge diskretnosti, popolno odškodnino provzročene škode. Večkrat je zadostovalo to, da se je vsa reč popolnoma tiho poravnala. Ako pa je obdolženec tajil, potem so ga postavili pred ljudsko sodbo, katero je tvorilo 12 do 24 kmetov, in tam je moral tožitelj, katerega je prijavil škodozac, dokazati svoje navajanje ali priseci na isto, obtoženi je moral dokazati svojo nedolžnost. Ako se to ni posrečilo obtožencu, tedaj so ga obsodili na sedemkratno povrnitev škode ter je moral vrhutega pogostiti ljudske sodnike po razpravi, ki se je vršila pod milim nebom. Ako pa se tožitelju ni posrečilo, dokazati krivdo obtožene, tedaj je bil slednji opravičen, tožitelj pa je bil obsojen plačati tako zvano „potvorstino“ obdolženemu. Seveda se ni posrečilo vedno, dobiti tožitelja, kajti splošno je te meljno navodilo: Ne vličaj svojega prsta med tuja vrata! Potem pa je sporočil poškodovanec vso reč župniku. Pri prihodni maši po evangeliju je naznanil duhovnik cel zadevo zbrani množici, ter je vnapredujujoč znanega krivca, naj se skesa ter naj po

varstvom spovedne tajnosti obstane svoj zločin ter povrne škodo. Ako pa se zločinec ni prijavil do določenega termina, potem je zapadel „amenom“. Večkrat se je oglasil zločinec, je poravnal, kar je bilo treba poravnati, ter je ostal vsled spovedne tajnosti brez kazni. Ako pa je ostal zločinec trdovraten, tedaj se je zatekel duhovnik k „amenom“. Pri prihodnji maši je naznanil duhovnik še enkrat zločin, vspodbudil še enkrat zločince, naj vse pripoznajo. Ako je ostal tudi ta slednji poskus brez uspeha, potem je začel duhovnik „amenovati“. To se je zgodilo po evangeliju med mašo. Duhovnik je izgovoril celo vrsto preklinjanj, je klical vse zlo na tem in onem svetu na zločince, zbrano ljudstvo pa je spremljalo vsako tako kletev z besedami: Amen! Da Bog da! Strah pred prekletvijo po svečanem ceremonijelu v cerkvi pa je bil tako velik, da se le redkokdaj ni naznanil zločinec, zlasti če je bil kristijan. Poleg tega postopanja pa so obstojale tudi božje sodbe, sodbe čarovnikov. Slabe letine, toča, so dale večkrat povod k takim sodbam. Zadnja overovljena sodba čarovnika se je izvršila v Trebinju leta 1857., ki je pa skončala srečno za „čarovnika“, dočim je ob i-tem času jednaka sodba v Stolcu skončala s tem, da so kamenjali čarovnico. Tudi poskus z ognjem itd. so uporabljali. (Pride se.)

I. Rollett.

Opliv solnca na postelje in obleke.

Priprosto ljudstvo je ohranilo že od nekdaj lepo navado, da solnči obleke in postelje, posebno bolnikov in umrlih ljudi. To pa dela le vsled mnenja, da se s tem pospeši zračenje, da se preje odstranijo slabi duhovi, kar se tudi brezdvomno doseže, kakor dokazuje priprost poskus: napolni dve steklenici v enaki meri z glinastimi gasi in postavi eno steklenico na solnčno svetlobo, drugo v temo; pri prvi izgine koj neprijetni in zoperni duh, med tem ko se isti pri drugi prej poveča kakor pa zmanjša. Toda pravo razkužujočo moč solnca je dokazal komaj profesor Esmarch v Kielu po mnogih poskusih. Z najrazličnejšimi provzročitelji boleznij je inficiral obleke, postelje, pohištvo, perilo itd., izpostavil vse te stvari uplivu solnčnih žarkov in preiskoval potem vsako uro, če je sploh še kak bacil in koliko bacilov je še živih. Njegovo preiskovanje je bilo zelo uspešno. Solnce je zamorilo v kratkem času posetno kužne bacile ne samo na površju, ampak tudi v globočjih plasteh postelje. V daljšem času so uničili solnčni žarki bakterije legarja, vrančnega prisada, jetike in drugih kužnih boleznij. Solnčenje je torej za nas najboljše razkuževalno sredstvo, katero je zelo dober kup, ker ne plačujemo še nikakih davkov od solnčnih žarkov. To sredstvo pa pomaga le tam, kjer so bakteriji pravi provzročitelji in ne spremljevalci boleznij.

Za prakso vsakdanjega življenja je to dejstvo seveda velikega pomena. Ker se namreč skoraj vedno in povsod nahajajo taki provzročitelji boleznij, moramo izpostaviti vse predmete, kateri so v ožji dotiki z našim telesom, kakor postelje, obleko in perilo po več ur na dan vplivu solnčnih žarkov. S tem uničimo bakterije, kateri se ne morejo v taki meri pomnožiti, da bi jim moral slednjič človek podleči. Sploh moramo vedno svoje spalnice dobro presolnčiti in ne smemo jih izpremeniti z gostimi zavesami v temne mrtvašnice. Dobro bi bilo tudi, ako bi polagali glavnike, ščetki, zobne ščetke, obrisalke in gobe po vsaki rabi na okno ali na kako drugo solnčno mesto, ker se s tem ne odstrani samo mikrotalni duh, ampak tudi odtegne bakterijam ugodna tla za naselitev in življenje. Ako se poslužuje večurnega solnčenja večkrat kot razkuževalnega sredstva, se ne more tolikokrat dogajati, da se pojavljajo v družinah kužne bolezni hipoma, na nerazjasnjiv način. Iz „Knapovca“.

Naznanilo.

Podpisane si usojam naznanjati slavn. občinstvu, da razun posla z nakupom in prodajo in vzajemno trgovino, sem ustanovil na tukajšnjem trgu

trgovsko agenturo

(z dovoljenjem c. kr. namestništva tržaškega)

v Gorici, tekališče Josipa Verdi št. 45.

za posredovanje pri najemščinah, vposljenja služabništva itd.

V to svrhu vabim gospodarje, hišne oskrbnike in vse one, kateri imajo sobe za oddati v najem, da se javijo pri meni.

Z ozirom na zaupanje, katero sem užival doslej, pričakujem, da me bo sl. občinstvo tudi v tej stroki podpiralo ter se zaupno obračalo na-me. V tej nadi bilježim z odličnim spoštovanjem Jakob Tominc.

Vabilo

na redni občni zbor

„Tolminske hranilnice in posojilnice“,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo

ki bode v nedeljo, dne 8. maja t. l. ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih v Tolminu.

Dnevni red:

1. Nagovor in poročilo o računskem zaključku za leto 1903.
 2. Razdelitev čistega dobička.
 3. Slučajnosti.
 4. Volitev načelnstva in nadzorstva.
- V Tolminu, 1. maja 1904.

2 pristna psa dakeljna,

6 let in 2 leti stara, se oddasta radi preselitve

zastonj v dobre roke.

Povprašati je med 12. in 2. uro pop. v hotele Tiroler-Hof v Gorici.

Razglas.

Podpisano županstvo naznanja, da bodeta odslej v Štanjelu na Krasu vsako leto dva nova semnja, in sicer eden dne 21. maja, drugi pa 22. avgusta.

Županstvo v Štanjelu na Krasu dne 1. maja 1904.

Išče se

pridne delavce za tolčenje grupe pri gradbi ceste Gmünd-Rennweg na Koroškem. Ponudbe na gradbeno vodstvo — Eisentratten.

Fran Obrdank

(prej Jos. Hrovatin)

sodovičar

v Gorici, ulica Torrente h. št. 10, priporočam svoje sifone in pokalice, katere imam vedno v zalogi po zmerni — ceni. —

Anton Pečenko

Vrta ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporočam

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, delmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Gone zmerna. Postrožba poštna.

Gorica ♦ Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko „prazdroj“ - pivo.

Proti protinu in revmatizmu

je tisoče in tisoče ljudi vspešno rabilo Zoltanovo mazilo proti protinu in revmatizmu.

Mnogi trdijo, da se to mazilo izvrstno uporablja tudi pri takih boleznih, kjer celo dolgoletne kopelji niso mogle pomagati.

Cena steklenice 2 K v lekarnah.

Direktna poštna razpošiljatev izdelovalca:

lekarnarja Béla Zoltán Budimpešta.

Službe išče

orožniški postajevodja v pokoju, vešč, slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika v govoru in pisavi.

Ponudbe na naše upravnishvo.

C. kr. privilegirani

aparati za krojiti obleke

M. Poveraj

v Gorici, na Travniku šte. 5. Civilna, vojaška in uradniška krojačnica I. vrste.

Velika zaloga vsake vrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarov, gotovih oblek, perila vsake vrste, vso paradno pripravo z orožjem za vojaški in uradniški stan.

„Sokolska“ kompletna obleka popredpisu K 35.—. Na obroke K 36.—. Obleke za birmance od 7 kron naprej; za dečke od 3—9 let od 2 kron naprej; za gospode od 17 kron naprej.

Novi aparati, s katerimi lahko vsakdo brez pogreška reže obleko v 40 velikostih. Cena le 10 kron.

Se priporočam slavnemu občinstvu iz mesta in z dežele.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi

brizgalnicami

nove sestave, koje od de ae in leve strani vodo vleče in mečejo. V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnice nepotrebno!

R. A. Smekal

Zagreb,

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev.

1129 odlikovanj

Vsakovrstna zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikan-ske bele rudeče in rumene pese; repno seme; raznih trav in vseh vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri

= Josipu Kordinu v Ljubljani, = pred Skofijo št. 3.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelnstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5 %. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo 6 %, na menice 6 %. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1903. (v kronah): Članov 1777 z deleži K = 123.644. — Hranilne vloge 1.416.573 66. — Posojila 1.471.650 42 — Vrednost hiš 162.162 93 (v resnici so vredne več). — Reservni zalog 70.125 85.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

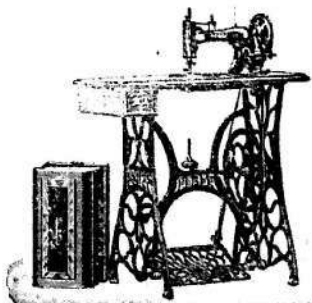
Telefon št. 79.

Najboljša reklama

za **ilirske testenine** je fakt, da jih slovenske dežele konzumirajo ogromne množine, med tem ko se druge testenine nikakor niso mogle vdomačiti.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najboljši.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki navadno niti ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffom**.
Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še vedno brezšumno.
Pfaffovi šivalni stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.
Pfaffovi šivalni stroji so posebno pripravljeni za umetno vezenje (rečamirenje) ter se poučuje brezplačno.
Pfaffovi šivalni stroji prekosijo na dobroti vsako tovarno. Jamči se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje. Zaloge Pfaffovih šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio šte. 1
SAUNIG & DEKLEVA.
Popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14

Josip Rovani - Gorica,

Rabatišče šte. 20 in 22.

Priporoča se gg. gostilničarjem in zasebnikom iz mesta in dežele v svrhu cenj. naročil na izborni eksportno

marčno pivo

iz prve kranjske eksportne pivovarne in sladovne na par

T. Fröhlich na Vrhniki.

Pivo se dobi vedno sveže v sodčkih in steklenicah tudi v podružni zalogi na **Goričici pri Rebku.**

Ob enem opozarja uljudno, da ima zalogo in zastopstvo valjčnega mlina **W. Jochmann iz Ajdovščine.** Mlinski izdelki te domače tvrdke nadkriljujejo vsako ptujo konkurenco glede kakovosti. V zalogi je razun bele moke raznih vrst tudi vedno pšeničen in turščin zdrob (Gries) in drobni otrobi.

Prosimo zahtevati listke!!

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, stavbne nosilce, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, ceri za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber **kuhinjskega in hišnega qredja, pečij, štedilnikov** po brezprimerno nizkih cenah.

Največja trgovina z železjem
Konjedic & Zajec v Gorici
pred nadškojfo št. 11.
Edina zaloga stavbnih nosilcev v Gorici.
Pecinkana žica za vinograde po znižanih cenah!
Pozor!
Eno krono nagrade
izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najnove ameriške blaginje, da je kupil pri naju za 100 K blaga.

Prosimo zahtevati listke!!

Po tovarniških cenah

razprodam radi pozne zimske sezone vse zaostalo zimsko blago kakor:

Za dame:

Krasne okraske za obleke, trakove, svilne zadnje novosti za bluze, pajčolane, pasove, predpasnike, rokavice, nogavice, dežnike, solnenike, bluze, čevlje, vse potrebščine za obleke, kakor: podloge, sukanec, svilo, gumba, vezenje, zaponke itd.

Za gospode:

Raznovrstno belo in barvano perilo najbolj vrste, jopice za hribolazce, kolesarje, veslarje; zadnje novosti ovratnic, ovratnikov, zapestnic, nogavic, rokavic, hlačnikov, čepic, čevljev, dežnikov itd.

Opozarja

prečistite danie, na svojo veliko zalogo obče priznajo najboljših modercev vsake cene.

Za vsakega najbolje naložen denar posebno pa z ozirom na vedno dvigajoče se cene vsega volnenega in bombažastega blaga.

J. Zornik Gorica, Gosposka ulica šte. 7.

Eksport

Mizarska zadruga

Eksport

v Gorici - Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva
vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Zastopstvo v Soljetu ter Orientu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2%, večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje

Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1903:

Deleži: a) podpisani K 1.210.300—
b) vplačani 405.188—
Dana posojila 1.631.164—
Vloge 1.203.438—

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolace z birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Zahtevajte

moj ilustrirani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalnih predmetov, katerega pošljite zastoj in poštne preste

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša
Mest. št. 249. — (Česko).

Odlikovana kamnoseška delavnica

Ivana Culot

kakor tudi zaloga nagrobnih spomenikov, marmornatih podob, fotografij v porcelani, raznih izdelkov za cerkve itd. se nahaja odslej v

ulici Sv. Antona št. 16
(blizu cerkve)

ne več na Kornu.

Zaščitna znamka: SIDA.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priznana kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 80 h. kron 1-40 in 2 kroni se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko s „SIDROM“ namreč iz RICHTERJEVE lekarne in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“

v PRAGI, Elizabethgasse št. 5.

Dobi se v lekarni „Pri Zvončarju“ Robert Kautner, Telma.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima v preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Vsa posojila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančni hiši
Gospodskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljše sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.